

Johan Pedersen (1839 – 1919)

Infanterisoldat i 1864-krigen

**Infanterist
1864**

**Erindringsmedalje for
deltagelse i 1864-krigen.**

Scene fra 1864-krigen.

Den dansk – tyske Krig 1864.

Den dansk – tyske krig 1864 – oftest benævnt ”**1864-Krigen**” forbindes fortrinsvis Med ”**Tilbagetoget fra Dannevirke**”, ”**Stormen på Dybbøl**” og ”**Kampene på Als**”.

Krigshandlingerne var dog langt mere omfattende end de nævnte episoder.

Næsten alle danske familier har aner – nære eller fjernere – som deltog i krigen.

Disse kan spores enten i tabslisterne eller blandt ansøgningskemaerne om tildeling af en erindringsmedalje for deltagelse i 1864-krigen.

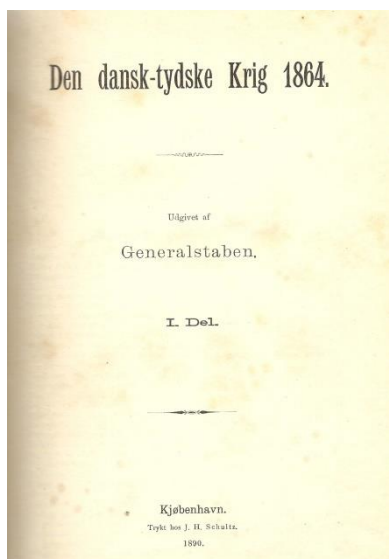
Dette skrift omhandler min oldemors bror, **Johan Pedersen**, født den 7. marts 1839 i Benløse sogn, Sorø amt.

*(Oldemor: **Karen Marie Pedersen**)

I 1890 udkom et stort 3-binds værk (*ca. 1450 sider*), ”**Den dansk-tyske Krig 1864**”, der indeholder **Generalstabens** redegørelse for optakten til krigen, selve krigsforløbet og fredsslutningen. Værket gengiver i kronologisk rækkefølge den danske hærs organisation, operationer samt de bagved liggende strategiske dispositioner. Ligeledes er der redegjort for fjendens bevægelser.

Ved en gennemgang af værket har jeg forsøgt at klarlægge omstændighederne for den ovenfor nævnte person, **Johan Pedersens**, krigsdeltagelse.

For overblikkets skyld har jeg fundet det nødvendigt – i en meget komprimeret form – at beskrive perioder i krigens forløb.

Værkets titelblad – Den dansk-tyske Krig 1864 – Udgivet af generalstabens 1890.

Johan Pedersen:

Johan Pedersen er født den 7. marts 1839 i Benløse sogn, Ringsted herred, Sorø amt. Han er søn af husmand og hjulmand, **Peder Johansen**, og hustru, **Bodil Olesdatter**, gift den 22. maj 1835 i Benløse Kirke. Ægteparret får i alt 7 børn i perioden 1835 – 1857, hvoraf **Johan Pedersen** er nr. 2 i rækken.

Min relation til Johan Pedersen:

Leif Andersen >> Mary Sofie Andersen, født Nielsen >> Peter Knud Nielsen
mig min mor hendes far

>> Karen Marie Nielsen, født Pedersen >> Johan Pedersen
hans mor hendes bror

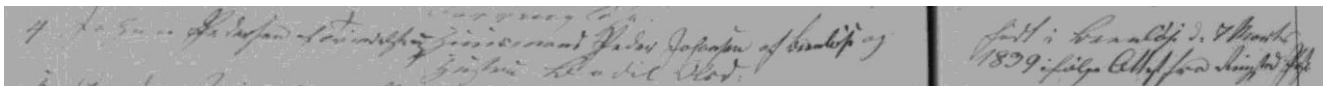
Johan Pedersen blev – som reglerne foreskrev – indskrevet i lægdsrullen efter fødslen i 1839. Datidens praksis var dog, at det var faderen, der blev indskrevet med sin fødte søn ("*nyfødte bondesønner var potentielle kommende soldater*").

Bl. Løbe. No.	No. Løbe. No.	Fædrenes og Sønnernes Navne.	Sønnernes Fødested.	Alder. Aar.	Høide. Tommer.	Nu havende Opholdssted.	Bemærkninger.
0	222	Peder Johansen Johan	Benløse			Jylland	født d. 7. Marts 1839.

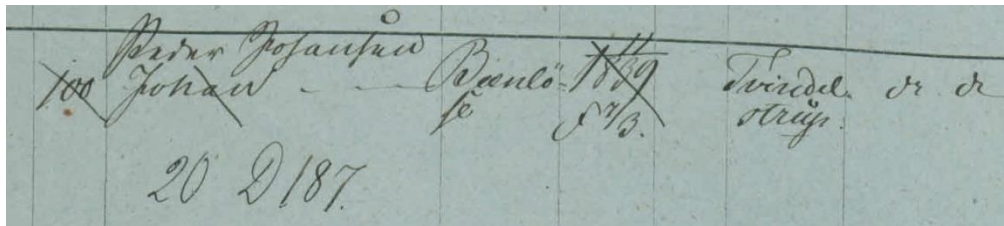
Lægdsrullenotat, hovedrulle Sorø amt, lægd 20, Benløse, O = 1839. Peder Johansen med sønnen, Johan, løbenummer 222, født i Benløse, ophold hjemme, fødselsdato d. 7. Marts 1839.

I forbindelse med **Grundloven af 1849** ændredes kriterierne for indskrivning i lægdsrullen. Alle indskrevne, der ikke var fyldt 14 år, blev slettet og gen-indskrevet ved det fyldte 14. eller 15. år (efter konfirmationen).

Johan Pedersen bliver indskrevet i lægdsrullen igen i 1853 i Tilgangsrullen for Sorø amt, lægd 19, Farringløse, hvor han er tjenestedreng i landsbyen Tvindelstrup på tidspunktet for sin konfirmation den 3. april 1853 i Nordrup Kirke (*præstefællesskab med Farringløse sogn*).

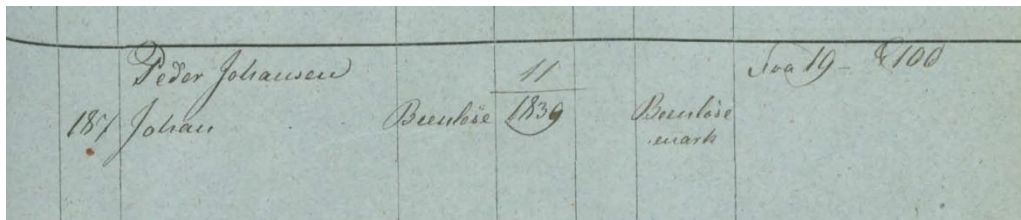

Johan Pedersens konfirmationsnotits i kirkebogen, Farringløse (nuværende navn: Farendløse) sogn. Teksten lyder: 4 Johan Pedersen af Tvindelstrup, Huusmand Peder Johansen af Benløse og hustru Bodil Olsd. (forældre), født i Benløse D. 7. Marts 1839 ifølge Attest fra Ringsted Herred.

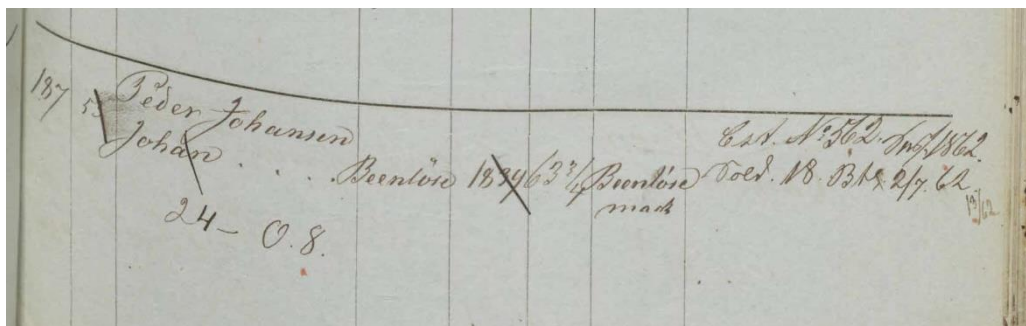

Lægdsrullenotet, Tilgangsruille Sorø amt 1853, lægd 19, Farringløse. Fødested og fødselsdato er angivet, opholdssted: Tvindelstrup. Notatet påført 20 D 187. Flytter til lægd 20 (Benløse) år D = 1854 med løbenummer 187.

Johan Pedersen overføres fra lægd 19, Farringløse til lægd 20, Benløse.

Lægdsrullenotat, Tilgangsruille Sorø amt, 1854, lægd 20, Benløse. Løbenummer 187, født 1839, opholdssted: Benløse Mark. Anmærkning: Fra 19 - O 100 = fra lægd 19 år D = 1854.

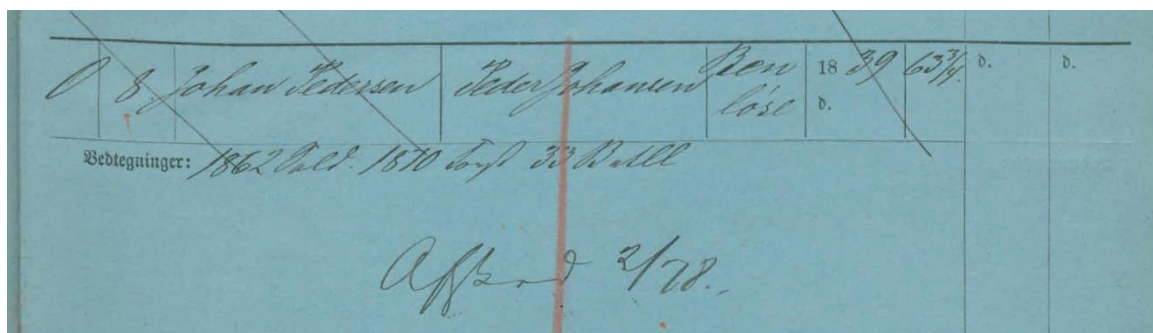

Lægdsrullenotat, Hovedrulle Sorø amt, 1856, lægd 20, Benløse. Johan Pedersen har nu været på session. 63 $\frac{3}{4}$ angiver hans højde i tommer (= 167 cm). Han er udskrevet som Constabel No. 562, Infanteriet 1862, Soldat 18. Bataljon 2/7 62 (indkaldelsesdato).

Notatet er senere påført følgende: 24 – O 8. Dette betyder, at han i år O = 1864 (efter krigsafslutningen) flytter til lægd 24, Nordrup med løbnummer 8.

Ved folketællingen den 1. februar 1860 bor **Johan Pedersen** hos forældrene i Benløse. Hans beskæftigelse er angivet som hjulmagersvend.

Fra 1861 om-organiseredes hele lægdssystemet. I stedet for at lægderne var underlagt amterne, oprettedes nu et antal udskrivningskredse (6) og lægderne fik nye lægdsnumre.

Lægdsrullenotat, Tilgangsruille 2. udskrivningskreds år O = 1864, lægd 63 Nordrup. Af vedtegningerne fremgår: 1862 Soldat. 1870 Forstærkningen (reserven) 33 Bataljon. Afskediget 2/78, d.v.s. slettet af lægdsrullen pr. februar 1878 (p.g.a. alder).

Johan Pedersen var i krigsperioden tjenestegørende i armeens **1. Division, 2. Brigade, 18. Infanteriregiment** (18. regiment), **II Bataljon, 4. Kompagni**.

Han blev indkaldt til tjeneste den 2. juli 1862 (fremgår af lægdsrullenotatet). Han blev sandsynligvis hjemsendt kort efter 1864-krigens afslutning (9. august 1864 ifølge ansøgningskemaet om tildeling af erindringsmedalje for deltagelse i 1864-krigen).

Den danske hær.

Den danske hær var ifølge plan af 1842 organiseret således:

- 1. En generalstab**
- 2. Et Ingeniurkorps**
- 3. En Brigade Artilleri**
- 4. 3 Brigader Kavaleri**
- 5. 4 Brigader Infanteri**

Infanteriet bestod af:

4 Brigadestabe

1 Bataljon Livgarde på hver 4 Kompagnier

17 Bataljoner Linieinfanteri

5 Jægerkorps

Hærens organisation ændredes flere gange i perioden op til 1863, hvor et krigsudbrud (efter Novemberforfatningen) var faretruende nært forestående.

Ved en kundgørelse af 27. november 1863 blev det befalet, at infanteribataljonerne skulle formeres som infanteriregimenter, hvert på 2 bataljoner á 4 kompagnier, i alt 21 regimenter.

Hvert regiments styrke skulle bestå af:

38 Officerer

80 Underofficerer

27 Spillemænd

160 Underkorporaler

1440 Menige (heraf 16 Pionerer og 16 Ambulancesoldater)

32 Frivillige, foruden Mellemstab, Understab, Nonkombattanter og Train.

I begyndelsen af december 1863 afgik næsten alle hærens infanteriregimenter til Sydslesvig. Ved kundgørelse af 25. december fik infanteriet en endelig ordning i 9 Brigader á 2 regimenter samt en infanterireserve bestående af regimenter, der ikke var tildelt Divisionerne.

Hærens **1. Division** besatte Dannevirkestillingens venstre fløj øst for Slesvig. 2., 3. og 18. regiment blev i dagene 12. – 16. december overført til Sydslesvig med 18. regiment i Gettorf mellem Ekernførde og Kiel, rede til, når det måtte forlanges, at besætte sidstnævnte by.

Midt i januar var situationen den, at 1. Division stadig var tildelt forsvaret af Dannevirkestillingens venstre fløj, nu fra Sliminde til Steksvig Færgen inklusiv overgangene over Ejderen. Fra 2. brigade lagdes 18. regiment ned mod Ejderkanalen.

Den 28. januar anmodede den tyske **Feltmarskal Wrangel, Kongen af Preussen** om bemyndigelse til at overskride Ejderen den 1. februar, med det formål at den danske hær ikke fik mere tid til færdiggørelse af Dannevirkestillingen samt fuldførelse af hærens organisation.

Instruksen til den danske hær var, at grænselinjen mod Holsten skulle forsvares mod overskridelser af fjendtlige tropper - i fornødent fald med magt. I tilfælde af en virkelig krigstilstand skulle Dannevirkestillingen fuldstændig besættes.

Den 1. februar om morgenen begyndte den tyske fremrykning. 18. regiment påbegyndte sin tilbagegående bevægelse. 18. Regiments 1. Bataljon gik til Mysunde, medens 2. bataljon forblev som opbakning for 3. Regiment, der var blevet svækket på grund af afgivet mandskab.

Om aftenen den 1. februar besættes Dannevirkestillingen af den danske hær ifølge den skitserede plan.

18. regiment, 1. bataljon, besatte skanserne a og b ved Mysunde, hver med et halvt kompagni samt 1 kompagni som forposter og 2 kompagnier i reserve.

18. regiment, 2. bataljon, besatte skanserne ved Paløre.

Stillingerne ved Mysunde blev den 2. februar angrebet af de tyske tropper med tab på begge sider til følge. De danske tab omfattede 9 officerer, 3 underofficerer 129 underkorporaler, spillemænd og menige.

Efter kampen lagdes 18. regiment i Brodersby (nord for Mysunde).

Den 3. februar blev der kæmpet ved Over Selk, Kongshøj og Jagel, igen med tab på begge sider af de krigsførende parter. De danske tab: 9 officerer, 20 underofficerer, 384 underkorporaler, spillemænd og menige.

Det stod efterhånden klart, at den danske hær ikke ville være i stand til at yde den fornødne modstand i tilfælde af et fjendtligt angreb på hele Dannevirkestillingen, hvorfor **General de Meza** om aftenen den 4. februar indkaldte til krigsråd med hærens øverste chefer. Her blev det besluttet, at Dannevirkestillingen frivilligt skulle forlades den 5. februar om aftenen på trods af et modsat ønske fra krigsministeriet i København.

Ordren for afmarchen lød for 1. Divisions vedkommende således: Afmarchen skulle indledes om aftenen ad de korteste veje gennem Angel for den 6. februar om morgenen at indtræffe i den sydlige udkant af Flensborg, hvor nærmere ordre skulle afventes. Afmarchen skulle finde sted uden anden sikring end en bagtrop, mens forposterne skulle blive stående $\frac{1}{2}$ til $\frac{3}{4}$ time efter troppernes bortmarch.

18. regiments 2. bataljon fik ordre til at holde sig kampberedt til det sidste, da et fjendtligt angreb ikke kunne udelukkes.

Afmarchen påbegyndtes til de befalede tider, men på grund af det glatte føre og indtrådt isslag gik marchen kun langsomt bl. a. også p.g.a. de medfølgende køretøjer og de svære kanoner. Det begyndte ligeledes at sne, så det varede ikke længe, før der dannede sig en spejlglat isflade på vejen.

Maleri af danske infanterister under tilbagetoget fra Dannevirke.

Efter ankomst til Flensborg den 6. februar gik 1. Division i kantonnement (indkvartering) nord for Flensborg i egnen omkring Kollund – Tyrsebøl – Ringenæs. I løbet af dagen kom det til flere træfninger mellem de to fjendtlige hære, bl.a. ved Sankelmark, hvor de danske tabstal var 17 officerer, 28 underofficerer og 738 underkorporaler, spillemænd og menige.

Den danske hær var stadig trængt, hvorfor der udgik en disposition for afmarch fra Flensborg den 7. februar. 1. division skulle tage opstilling på chausseen (brostensbelagt vej) ved Krusaa kl. 6 formiddag, hvor retræten fortsatte mod Sønderborg.

1. division fik ordre på at besætte Dybbølstillingen. Regimenterne stod fra højre fløj at regne i følgende orden: 22., 2., **18.**, 3.

Det var nu hærens 1. og 2. division, der indtog Dybbølstillingerne ved Sundeved. 3. division var overført til forsvaret af Fredericia, mens 4. division opererede i Jylland, hvor den efterhånden blev trængt helt op i området nord for Limfjorden.

1. division bestod af:

1. Brigade (med 2. og 22. regiment)
2. Brigade (med 3. og **18.** regiment)
3. Brigade (med 16. og 17. regiment)
1. divisions kavalerikommando (4. dragonregiments 2. halvregiment)
1. divisions artillerikommando (2. og 10. Batteri)

2. division rådede over 5 regimenter samt 2 reserveregimenter. I Dybbølstillingen indgik således i alt 13 infanteriregimenter

Krigsbegivenhederne indskrænkede sig i den første uge til nogle få ubetydelige sammenstød. Den 22. februar foretog fjenden et voldsomt angreb mod hele den danske forpostlinie. Stillingen var besat på følgende måde. I første linje stod 18. regiment. Regimentets 2. brigade havde højre fløj, og 2. brigade dækkede venstre fløj.

Kl. 6 $\frac{3}{4}$ indledtes angrebet. For de danske forposter og feltvagter var det ufatteligt, hvorledes fjenden gang på gang kunne myldre fremad fra alle sider. De, der ikke blev afskårne og taget til fange, forsøgte at slå sig igennem, men blev for størstedelens vedkommende skudt eller tilfangetaget. Om en hårdnakket modstand kunne der

under disse omstændigheder, da fjenden med overmagt og fra to sider rykkede mod Dybbøl, ikke være tale om. Kl. 8½ rømmedes Dybbøl by. Et forsøg fra fjendens side på at overløbe højre fløj blev dog forhindret ved et modangreb udført af dele af 18. og 22. regiment.

I den østlige udkant af Dybbøl by befandt sig kastede (tilbagestrængte tropper) afdelinger af såvel 18. som 22. regiment. De blev befalet at tage stilling øst for Dybbøl, hvor ilden dog var heftig mod dem fra udkanten af byen.

Fjenden var nu kommet skanserne så nær, at de var under kraftig beskydning, hvorfor den tyske **Prinds Friedrich Carl** befalede tilbagetog.

Den danske **Oberst Lassen**, beordrede fremrykning over hele linjen. På højre fløj stod i nærheden af skanse X bl. a. 3., 4. og ½ 8. kompagni af **18.** regiment.

Fjenden måtte erkende, at fægtningen for denne dag var endt. Tabet på dansk side var dog stort. 10 officerer, 10 underofficerer og 362 underkorporaler og menige.

Der udsendtes nu en tjenesteordning indeholdende en turnusordning for besættelse af forposterne, skanserne og hvil i Sønderborg.

Ordringen viste sig at have visse svagheder. 18. regiment stod som forposter spredt over en strækning på ca. 1 mil i en stilling ca. ½ mil foran skanselinien. I 18. regiment var man sig situationsfaren klart bevidst, idet den ligefrem indbød til, at der fra tysk side kunne rettes et afgørende slag mod den. Dette skete også, og at tabet på dansk side ikke blev større end det blev, blev betegnet som heldigt. Straks efter kampen blev forpostlinjen trukket tilbage.

I de følgende dage indskrænkede krigsbegivenhederne sig til mindre patruljesammenstød, som fandt sted dagligt. Den danske hær forventede et større angreb både den 27. februar og den 3. marts, og forberedelser blev truffet til deres modtagelse, men angrebene udeblev.

I tiden indtil 12. marts forekom kun mindre patruljesammenstød, men den 13. marts ved daggry foretog fjenden et større angreb på højre fløjs forposter. Sidst på dagen ophørte kampene dog.

Den 14. marts var det fjendens plan at forsøge en fremskydning af deres forpostlinjer. 18. regiment var opstillet på venstre fløj. Nogle fjendtlige tirailleurer (infanterister sendt i front) var trængt langt frem mod den danske feltvagt, men det

lykkedes en patrulje fra 18. regiment at fordrive fjenden og tage 2 tyske soldater til fange. Kampene døde hen i løbet af dagen.

Den 15. marts indledte tyskerne den endelige belejring af Dybbølstillingen med en kraftig beskydning af skanserne samt af Sønderborg Red. De svære riflede tyske kanoner forårsagede store ødelæggelser bl. a. på de opførte blokhuse, hvor soldater fra 18. regiment opholdt sig. En sekondløjtnant blev dræbt og 3 menige fra 18. regiment blev såret..

Næste dag (16. marts) indledte tyskerne et bombardement kl. 10 formiddag, som varede omtrent 5 timer med en del ødelæggelser til følge.

Den 17. marts bød på svære kampe. På venstre fløj stod 18. regiment om morgenen som forpost og skulle afløses af 7. regiment, som på grund af kampaktiviteten foreløbig blev bag stillingerne. Da der var forholdsvis roligt på venstre fløj, blev afløsningen gennemført fra kl. 10½ og var tilendebragt mellem kl. 12 og 1 (13). Det afløste regiment fik bemyndigelse til at marchere i kantonnement på Als, hvorved 18. regiment således ikke straks blev involveret i den kamp, der senere udspandt sig om Dybbøl. På grund af angreb på den nye feltvagt blev bemyndigelsen til 18. regiment om at marchere til kantonnement tilbagekaldt, og regimentet stod derefter indtil kl. 3 (15) til disposition for venstre fløj.

Kort efter kl. 1 angreb fjenden, og de danske forposter blev over hele linjen kastet tilbage. Da fjenden på et tidspunkt foretog en tilbagegående bevægelse, fik 18. regiment, der havde stået forpost hele natten, bemyndigelse til endelig at gå i kantonnement.

Kampene blussede igen op senere på dagen, og der blev bl. a. kæmpet hårdt om besiddelsen af Dybbøl by, hvori der opstod egentlige gadekampe, der udkæmpedes med stor hårdnakkethed.

Da mørket begyndte at indtræde, besluttede divisionen at opgive kampen, og det stod klart, at Dybbøl by ville forblive i fjendens hånd. Der blev fra dansk side skudt brandgranater ind over byen for at sætte den i brand, hvilket dog kun til dels lykkedes. Dagens danske tab udgjorde 11 officerer, 666 underofficerer, underkorporaler og menige.

En følge af kampene den 17. marts var, at de danske forposter nu var trængt tilbage så tæt på stillingen, at observation af for-terrænet i vid udstrækning var umuliggjort.

Den 18. og 19. marts blev brugt på at udbedre skaderne i skanserne efter angrebene den 17. marts. Den 20. marts indløb en meddelelse om, at et stormangreb ville blive indledt, hvorfor 2. og 3. brigade fik ordre om at stå parat tæt ved Sønderborg. Dagen forløb dog roligere end forventet, men med en del beskydning af skanserne med ikke ubetydelige skader til følge samt døde og sårede ved infanteriet.

Den 22. marts om aftenen aflagde kongen besøg i Dybbølstillingen og blev vist rundt i de forskellige skanser.

De følgende dage var præget af beskydning fra fjendens side af skanseanlæggene samt af snigskytter. Skaderne blev repareret om natten.

Natten til den 28. marts forløb roligt, men kl. 3 morgen – halvanden time før daggry – satte tyskerne et angreb ind. De preussiske kompagnier angreb med stor bravur. Der udspandt sig hårde kampe mellem de stridende parter uden at magtforholdet egentlig blev forrykket, og noget efter kl. 6 formiddag så det ud til, at kampen væsentligt var til ende, og kl. 9 ophørte ilden fuldstændig. Hensigten med angrebet fra tysk side var dog ikke opnået. Tabet på dansk side blev opgjort til 219 døde

Tyskernes hemmelige plan for begyndelsen af april måned var i korte træk:

Belejringen af Dybbølstillingen og beskydningen af skanserne skulle intensiveres i 3 etaper.

Den 2. april fra kl. 2 eftermiddag indledte fjenden et kraftigt bombardement af skanserne samt af Sønderborg by, som bevirkede, at byen - med undtagelse af den nordligste del - blev ubeboelig.

Den kraftige beskydning fortsatte på forskellige tidspunkter af døgnet de næste dage, hvilket betød, at de danske styrker var travlt optaget af at udbedre de mange skader.

Den 7. april indledtes beskydningen allerede kl. 9 formiddag og fortsatte med stor heftighed til kl 6½ aften. Skydningen blev genoptaget i løbet af natten, hvilket vanskeliggjorde ubedringen af de påførte skader. Den 9. og 10. april bevirkede en stærk tåge, at beskydningen disse dage var svagere, hvilket betød, at arbejdet på skanserne kunne foretages mere effektivt. Bepisningen af mandskabet voldte problemer, idet de mobile køkkener kom under beskydning. Det blev bl. a. besluttet,

at tropperne i stillingerne skulle have varmt øl hver morgen, ½ pot pr. mand, og at der skulle udleveres koldt øl om aftenen til de afløsende regimenter.

I perioden 8. til 17. april fortsatte beskydningerne med større og større kraft samtidig med mindre angreb forskellige steder på stillingen.

Medens 18. regiment i perioden 18. marts – 1. april kun havde mistet en enkelt menig soldat (den 28. marts fraregnet, hvor det samlede tabstal var stort), var tabstallet for perioden 2. april – 17. april følgende:

35 menige, 50 sårede på lazaret, 6 usårede fanger, 2 savnede (deserterede).

De danske styrkers samlede tabstal for perioden 2. – 17. april var 4.477 (heraf dog 2.730 usårede fanger).

Maleri af kampen ved Dybbøl.

For perioden 1. april aften til 17. april aften var der udarbejdet en turnus for Dybbølstillingens besættelse (bilag næste side). 18. regiments opgaver i denne turnusordning var:

Dag 1: i barakkerne (bag fronten), dag 2: besatte venstre fløj, dag 3: vagt ved brohovedet, dag 4: i kantonnement (hvil), dag 5: i kantonnement, dag 6: i kantonnement, dag 7: besatte højre fløj, dag 8: i barakkerne, dag 9: besatte venstre fløj, dag 10: brohovedet, dag 11: besatte højre fløj, dag 12: i barakkerne, dag 13: i

kantonnement, dag 14: i kantonnement, dag 15: i kantonnement. Dag 16: besatte venstre fløj, dag 17: brohovedet.

Turnus for Dybbølstillingens Besættelse i

Perioden fra 1ste April Aften til 18de April:

	I Stillingen.		I Barakkerne.	I Brohovedet.	I Sønderborg.	I Kantonnementet.
	Venstre Fløj.	Højre Fløj.				
Fra 1ste April Aften til 2den April Aften.....	10., 5. Reg. (6. Brig.)	2., 22. Reg. (1. Brig.)	3., 18. Reg. (2. Brig.)		16., 17. Reg. (3. Brig.)	4., 6., 8., 15. Reg. (5. Brig.)
- 2den — - 3die —	3., 18. Reg. (2. Brig.)	17., 16. Reg. (3. Brig.)	2., 22. Reg. (1. Brig.)		5., 10. Reg. (6. Brig.)	4., 6., 8., 15. Reg. (5. Brig.)
- 3die — - 4de —	22., 2. Reg. (1. Brig.)	10., 5. Reg. (6. Brig.)	16., 17. Reg. (3. Brig.)	3., 18. Reg. (2. Brig.)		4., 6., 8., 15. Reg. (5. Brig.)
- 4de — - 5te —	8., 15. Reg. (5. Brig.)	6., 4. Reg. (4. Brig.)	5., 10. Reg. (6. Brig.)	2., 22. Reg. (1. Brig.)		3., 18., 16., 17. Reg. (5. Brig.)
- 5te — - 6te —	10., 5. Reg. (6. Brig.)	2., 22. Reg. (1. Brig.)	4., 6. Reg. (4. Brig.)	8., 15. Reg. (5. Brig.)		3., 18., 16., 17. Reg. (5. Brig.)
- 6te — - 7de —	4., 6. Reg. (4. Brig.)	15., 8. Reg. (5. Brig.)	2., 22. Reg. (1. Brig.)	5., 10. Reg. (6. Brig.)		3., 18., 16., 17. Reg. (5. Brig.)
- 7de — - 8de —	16., 17. Reg. (3. Brig.)	18., 3. Reg. (2. Brig.)	8., 15. Reg. (5. Brig.)	4., 6. Reg. (4. Brig.)		2., 22., 5., 10. Reg. (6. Brig.)
- 8de — - 9de —	15., 8. Reg. (5. Brig.)	4., 6. Reg. (4. Brig.)	3., 18., 1/2 17. Reg. (2. Brig.)	16., 1/2 17. Reg. (3. Brig.)		2., 22., 5., 10. Reg. (6. Brig.)
- 9de — - 10de —	3., 18. Reg. (2. Brig.)	16., 17. Reg. (3. Brig.)	4., 6., 1/2 8. Reg. (4. Brig.)	1/2 8., 15. Reg. (5. Brig.)		2., 22., 5., 10. Reg. (6. Brig.)
- 10de — - 11te —	22., 2. Reg. (1. Brig.)	5., 10. Reg. (6. Brig.)	16., 17., 1/2 3. Reg. (3. Brig.)	1/2 3., 18. Reg. (2. Brig.)		4., 6., 8., 15. Reg. (5. Brig.)
- 11te — - 12te —	17., 16. Reg. (3. Brig.)	18., 3. Reg. (2. Brig.)	5., 10., 1/2 22. Reg. (6. Brig.)	2., 1/2 22. Reg. (1. Brig.)		4., 6., 8., 15. Reg. (5. Brig.)
- 12te — - 13de —	5., 10. Reg. (6. Brig.)	2., 22. Reg. (1. Brig.)	3., 18., 1/2 16. Reg. (2. Brig.)	1/2 16., 17. Reg. (3. Brig.)		4., 6., 8., 15. Reg. (5. Brig.)
- 13de — - 14de —	6., 4. Reg. (4. Brig.)	8., 15. Reg. (5. Brig.)	2., 22., 1/2 10. Reg. (1. Brig.)	5., 1/2 10. Reg. (6. Brig.)		3., 18., 16., 17., 9., 20. Reg. (8. Brig.)
- 14de — - 15de —	10., 5. Reg. (6. Brig.)	20., 9. Reg. (8. Brig.)	8., 15., 1/2 6. Reg. (5. Brig.)	4., 1/2 6. Reg. (4. Brig.)		2., 22., 3., 18., 16., 17. Reg. (3. Brig.)
- 15de — - 16de —	16., 17. Reg. (3. Brig.)	6., 4. Reg. (4. Brig.)	9., 20., 1/2 5. Reg. (8. Brig.)	1/2 5., 10. Reg. (6. Brig.)		2., 22., 3., 18., 8., 15. Reg. (5. Brig.)
- 16de — - 17de —	3., 18. Reg. (2. Brig.)	20., 9. Reg. (8. Brig.)	4., 6., 1/2 17. Reg. (4. Brig.)	16., 1/2 17. Reg. (3. Brig.)		2., 22., 8., 15., 5., 10. Reg. (6. Brig.)
- 17de —	22., 2. Reg. (1. Brig.)	17., 16. Reg. (3. Brig.)	9., 20., 1/2 3. Reg. (8. Brig.)	1/2 3., 18. Reg. (2. Brig.)		4., 6., 8., 15., 5., 10. Reg. (6. Brig.)

Turnus-skemaet for perioden 1. april aften til 17. april. 18. regiments turnusopgaver er understreget. Regimentet havde således vagten ved brohovederne (de midlertidige broer etableret som overgange til Als).

Natten til den 17. april var beskydningen stærkere end den havde været nogen nat. I løbet af dagen den 17. april afsendte overkommandoen en skrivelse til krigsministeriet. Fra krigsministeriets side havde man fastslået, at Dybbølstillingen skulle holdes til det yderste på grund af de fremtidige politiske forhandlinger. **Generalløjtnant Gerlach** skrev bl. a. : "Tilliden til Dybbølstillingens styrke er brudt. Det tidspunkt hvor kræfterne er udtømte, vil derfor meget hurtigt og uventet kunne indtræde."

Han bad endvidere om regeringens frie hænder til i rette tid at sikre en hæderlig tilbagegang til Als.

Den 18. april om morgenen kl. 4 begyndte en så voldsom og vedholdende ild fra fjendens forskellige batterier som ingensinde før. Ilden blev ikke besvaret fra dansk side. Talrige granater faldt i og tæt ved løbegravene og forvoldte betydelige tab

18. regiment lå i teltlejr ved brohovedet og disponerede over 1320 underkorporaler og menige.

På slaget 10 ophørte pludselig kanonilden mod skanserne og rettedes mod det bagved liggende terræn og brohovedet. Samtidig rettedes en kraftig geværild mod løbegravens besætning. Det var således 2. og 22. regiment på venstre fløj og 16. og 17. regiment på højre fløj, der først kom i skudlinien.

Prøjserne angriber de danske skanser.

I brohovedet, hvor 2. brigade (3. og 18. regiment) opholdt sig, og hvor de fjendtlige granater fra kl. 10 faldt i overordentlig stor mængde, havde man ikke hørt geværilden fra stormen af skanserne. Da man modtog meldingen kl. 10.30, lod man straks 2. brigade træde til gevær. Få minutter efter, inden brigaden var fuldt samlet, indtraf ikke alene flygtninge fra 2. og 22. regiment men også folk fra artilleribesætningen, der kunne berette, at venstre fløj var faldet i fjendens hænder.

Generalen var ikke i tvivl om situationens alvor og fraveg den fastsatte plan om, at brigaden skulle rykke frem til i forvejen aftalte positioner. I stedet for gav han ordre om, at hele brohovedet skulle besættes med hele den disponible styrke.

De forskellige kamphandlinger er særdeles detaljeret beskrevet af generalstaben, men alt for omfattende til at blive viderebragt her. General **du Plat** måtte op ad formiddagen erkende udviklingen og sendte pr. ordonnans følgende melding til overkommandoen:

”Skandserne ere tagne. Tropperne i tilbagegang.”.

2. brigade havde i mellemtiden fordelt sine bag brohovederne tilstedeværende afdelinger. 18. regiments ene halvdel besatte forbindelseslinjen mellem de 2 brohoveder. Den anden halvdel af regimentet besatte det nordlige brohoved og 3. regiment besatte det søndre brohoved.

Kampen i Dybbølstillingen var omtrent kl. 12 indskrænket til et forsvar af brohovederne og Als. De afdelinger, for hvem retræten var lykkedes, havde efterhånden nået brohovederne, som fortsat holdtes besat af 2. brigade for at vinde tid til besættelse af Sønderborg og kysten på Als mod nord. Overkommandoen rådede nu også over de fra kantonnementerne på Als ankomne brigader. Der opstod en langvarig overordentlig heftig artillerikamp. Brohovederne, havnen og Sønderborg by overdængedes med en morderisk granatild.

Så længe brohovederne holdtes af den danske styrke, holdt fjenden sig på 800 – 1000 alens afstand og forsøg på at rykke nærmere blev afvist. Da brohovedet havde opfyldt sin bestemmelse om at dække tilbagetoget til Als og opholde fjenden indtil forsvaret langs Alssund var organiseret, forberedtes nu et tilbagetog herfra. Kommandanten i brohovederne fik ordre til at afbryde den nordre bro, der var stærkest beskydt. Derefter toges beslutning om en successiv formindskelse af infanteribesætningen. Obersten fik ordre om at trække halvdelen af styrken ud af kampen og lod en del af besætningen i løbegraven og 2 kompagnier af 18. regiment, der stod i reserve, gå over Frederik VII's Bro. Brohovederne holdes derefter besat af bl. a. 18. regiment samtidig med, at en del af 18. regiment holdt de mellemliggende løbegrave besat.

Klokken 1 $\frac{3}{4}$ var kun dele af 18. regiment tilbage i brohovedet, og kort efter blev også de ført tilbage. Den søndre bro blev brudt omkring kl. 2.

Uopholdeligt derefter rykkede fjendtlige tropper frem til besættelse af brohovedet. 1. division fik overdraget forsvaret af kysten fra Sønderborg Slot til Kjær Vig. 18. regiment stilledes bag telegrafbakken nord for byen.

Fra fjendtlig side fortsattes beskydningen af Alssund-stillingen med stor kraft indtil kl. 6 $\frac{1}{2}$. Først ved mørkets frembrud var dagens begivenhed fuldstændig afsluttet. Tabene den 18. april var store – 4 gange større end fjendens. 113 officerer og 4697 underofficerer, underkorporaler og menige. 18. regiment slap nådigt fra dagens kampaktiviteter med et tab på kun 5 underofficerer og 25 menige, medens f. eks. 2. regiment havde et tabstal på omtrent 1000 personer.

Efter Dybbølstillingens fald var overkommandoens første opgave at organisere forsvaret af Als. De hårdest ramte brigader blev overflyttet til Fyn. 1. division (med 18. regiment) fik tildelt bevogtningen af kyststrækningen fra syd for Sønderborg til Arnkildøre.

Man forventede at fjendens næste angreb ville blive sat ind mod fæstningen i Fredericia, hvorfor man i al hemmelighed besluttede at rømme denne og koncentrere sig om forsvaret af Fyn.

Der herskede ikke stor tiltro til, at Als kunne forsvares. Overkommandoen fremsatte bl. a. følgende udtalelser: "Forsvaret vil ikke kunne fortsættes i mere end en begrænset tid. Fjendens artilleri vil fra Sundeveds dominerende højder ødelægge vore kanoner på Als, som det ødelagde vore skansers kanoner. Forsvaret vil bero på muligheden af at forstyrre selve broslagningen på et vilkårligt punkt af den 15.000 alen lange kyststrækning. Flere og flere tropper overførtes til Fyn.

Mandskabsstyrken ved infanteriafdelingerne blev dog forøget, men med mandskab, der kun havde gennemgået en kortvarig uddannelse. 18. regiment fik således sin styrke suppleret til 1968 mand. Man oplevede nu en kortere periode med ro, kun afbrudt af en af 5. maj modtaget efterretning om, at et fjendtligt angreb på Als var nært forestående. Fjenden forholdt sig imidlertid fuldkommen rolig.

I London indledtes en fredskonference med første mødedag den 25. april. På et møde den 4. maj blev parterne enige om en våbenhvile, der skulle indledes den 12.

maj. De krigsførende parter blev enige om, at beholde deres respektive militære stillinger til lands og til vands og ikke forstærke dem under våbenhvilen. Flere styrker blev dog i våbenhvileperioden overflyttet fra Als til Fyn på trods af indsigelser fra styrkens øverstbefalende. Der opstod også et mindre fortolkningsspørgsmål om våbenhvilen længde. Gjaldt aftalen 4 uger eller en måned? De stridende parter blev dog enige om at forlænge aftalen til den 25. juni.

Overkommandoens fortsatte forsvarsplan udarbejdet under våbenhvilen gik i hovedsagen ud på at sikre besiddelsen af Fyn ved en tilstrækkelig stærk troppestyrke, fordi man anså at fjendens bestræbelser efter afslutningen af våbenhvileperioden formentlig ville blive rettet mod en overgang til Fyn.

Ved våbenhvilens udløb blev fjendtlighederne genoptaget. Der indløb adskillige rapporter om, at fjenden var ved at samle et stort antal både nord for Flensborg, ligesom fjenden indledte nye bombardementer af Alsstillingerne. Hovedindtrykket af disse efterretninger tydede på, at Als utvivlsomt var truet.

Forsvarsstillingen på Als besad store og iøjnefaldende mangler – mangel på oversigt over for-terrænet – den store udstrækning og den omstændighed, at den i det store hele kunne overses fra Sundeved, som var opfyldt med skovpartier og tætte hegn, der satte fjenden i stand til ubemærket at forberede en bådovergang i stor stil og uset samle en division umiddelbart ved kysten.

Den samlede danske styrke på Als udgjordes af 9.650 infanterister, 250 ryttere, 1.750 artillerister og 350 ingeniører, i alt ca. 12.000 mand.

Mandskabet af 18. regiment var fordelt til arbejde på Arnkilsøre ved batteriernes udbedring og ved placementerne og i løbegravene.

Kampen om Als indledtes den 29. juni fra kl 1 ¼ morgen, hvor fjenden fra 5 punkter satte både i vandet med kurs mod den Alsiske kyst. Fra dansk side blev der åbnet ild mod bådene, men den besvaredes livligt af batterierne i Sundeved.

Af de opstillede arbejdskommandoer kom kun en deling af 18. regiments 1. kompagni i kamp. Løjtnanten lod fatte geværer og ilede mod landgangsstedet, men såredes dødeligt, og hans mandskab overvældedes og toges til fange.

4. kompagni (af 18. regiment, bataljon I) var delt i forpoststillingerne nr. 3 og 4.

Straks ved alarmeringens start blev de ført samlet frem i løbegraven mod nord og så

langt frem, at de kunne beskyde bådene. Ilden blev besvaret fra bådene og fra kysten bagved. Stillingen blev holdt i længere tid, men blev uholdbar, da fjenden rykkede fremad. Kaptajnen beordrede tilbagegang, men blev dødeligt såret og en del af mandskabet faldt i fangenskab. Resterne af kompagniet trak sig mod syd. De på Arnkilsøre landsatte styrker mødte således kun lidt modstand, og snart var hele løbegraven blottet for forsvar.

Efter underretningen om det alvorlige fjendtlige angreb ved Arnkilsøre fik resterne af 18. regiment ordre til at rykke frem og understøtte forsvaret. 4. og 8. kompagni af II. Bataljon sendtes mod nord, hvor man mødte forsprængte afdelinger af 4. regiment. I egnen syd for "gård nr. 5" blev de mødt af en såret oberts, **Faaborg**, der syntes tvivlrådig angående hvilken fremrykningslinie man skulle følge. Han pålagde 8. kompagni at standse, medens 4. kompagni fortsatte fremrykningen. Ved "gård nr. 4" stødte man på fjendtlige skytter, der dog trak sig tilbage til den styrke, de var udsendt fra. Ved "gård nr. 3" havde fjenden taget stilling. Kompagniet gjorde holdt og begyndte en skydefægtning. De befandt sig imidlertid i en ugunstig situation og anmodede via en ordonnans om understøttelse Denne kom dog ikke, og kompagniet led en del tab, bl. a. også af sin kommandør, hvorfor man trak sig i opløst stand tilbage uden dog at blive forfulgt af fjenden.

8. kompagni blev beordret til at rykke fremad, men blev pludselig stoppet af en fjendtlig salve og led betydelige tab. Resterne af 8. kompagni fik derefter ordre om at trække sig tilbage. 4. kompagni havde fået ordre om at følge efter 8. kompagni, men ordren var ikke nået frem, og ved "gård nr. 5" blev begge kompagnier beordret tilbage i retning af Ulkebøl og slutte sig til deres regiment. 18. regiment, hvis II bataljon var stærkt rystet ved de lidte tab, samlede sig ved den østlige udkant af Kjær by.

Kl. 4 (morgen) sendte **General Steinmann** følgende besked til brigaden: "Fjenden har taget Arnkils skov. 18. regiment er marcheret nord på. En bataljon af 3. regiment er beordret til Morgenstjernes gård. Efter omstændighederne må reserverne nærmes mod højre fløj".

Det var indtrykket, at 18. regiment ikke alene kunne vinde terræn, hvorfor 3. regiment hurtigst muligt skulle rykke frem og understøtte 18. regiment og i forening forsøge at trænge fjenden tilbage.

18. regiment, 2. brigade, rykkede frem i og nord for Kjær.

Regimentet var i stærkt rystet tilstand efter den tidligere førte kamp, og da man ikke ønskede at blotte Sønderborg, rådede den danske styrke kun over 6 bataljoner mod fjendens 12, som oven i købet uafbrudt fik forstærkning. Så snart 3. regiment var kommet i forbindelse med 18. regiment, blev der givet ordre til angreb. Kampene faldt ikke ud til danskernes fordel, da de enkelte kompagnier blev slået i forskellige retninger, så de kom til at kæmpe hver for sig. Der udspandt sig voldsomme kampe i og omkring Kjær by, og der kæmpedes mand mod mand med blanke våben. 18. regiment var involveret i bataljerne, men da fjenden gennem en større åbning i muren og herfra rettede en voldsom ild mod den danske styrke, måtte angrebet opgives. Tabene ved denne by-fægtning var betydelige, og styrkerne fik ordre til tilbagegang til Ulkebøl Kirke.

Tabet af Als var hermed fuldbyrdet, idet der var kæmpet voldsomt flere steder på øen, bl. a. ved Sønderborg, som kl. 6½ var i fjendens hænder.

Da ingen af de forsprængte afdelinger længere kunne forventes at komme tilbage, blev der givet ordre om tilbagetog mod Hørup. Kl. 6.17 modtoges et telegram fra overkommandoen i Odense med ordlyder: "Ønsker divisionen forstærkning?" Tilbuddet måtte på dette tidspunkt besvares afslående.

Infanterister på march.

18. regiment trak sig over Lebøl gård, hvor det fik lejlighed til at affyre nogle skud mod fjenden. Det blev klart, at fjenden havde opgivet forfølgelsen og marchen fortsatte til Kegenæs.

General Steinmann afsendte kl. 3 eftermiddag et telegram til overkommandoen med bl. a. følgende ordlyd: "Efter at være gået fægtende tilbage til en stilling over Høruphav, forfulgte fjenden ikke videre, hvorpå divisionen trak sig tilbage til Kegenæs i god orden.

Indskibningen, som tidligere er begyndt, fortsættes af al magt, men transportmidlerne er højst utilstrækkelige, hvorfor overkommandoen anmodes om, at alle dampskibe og transportbåde, den ankommer til Fåborg, dirigeres hertil. Divisionens tab er betydelige. Endnu har fjenden ikke angrebet her".

Overkommandoen havde dog allerede taget initiativ til at sende alle disponible transportmidler til Kegenæs. Transportskibe ankom i rimeligt antal, hvor indskibningen fremmedes med stor iver. Mindre skibe og fartøjer lagdes ved fyrtårnsbroerne for at bringe infanteri ud til lineskibet, **Frederik IV** og depotskibet, **Bellona**. Fjenden forstyrrede ikke indskibningen. Kun fremsendte man - den 30. juni og den 1. juli rekogniseringsafdelinger mod Kegenæs, der dog forjoges ved nogle skud.

Klokken 3½ eftermiddag den 1. juli forlod de sidste danske tropper Als.

Tabene i forbindelse med kampen på Als var store. 18. regiment mistede 541 mænd fordelt således: 2 officerer, 2 underofficerer, 46 underkorporaler, spillemænd og menige. På lazaret: 3 officerer, 4 underofficerer, 50 underkorporaler, spillemænd og menige. Fangne: 3 officerer, 3 underofficerer, 54 underkorporaler, spillemænd og menige. Usårede fangne: 1 officer, 9 underofficerer, 329 underkorporaler, spillemænd og menige. Savnede: 62 underkorporaler, spillemænd og menige.

Om aftenen den 30. juni var hele 1. division (med undtagelse af en mindre styrke på Kegenæs) overført til Fyn og indkvarteret i Fåborg. Generalen indberettede den 1. juli, at styrken atter var kampdygtig, selv om den i flere afdelinger var såre ringe.

Divisionen deltog fra den 2. juli i kystbevogtningen af Fyn. 2. brigade i området fra Hårby Aa til Horneland. Fra den 4. juli fandt ændringer sted. 1. division overdroges kysten fra det inderste af Tybrind Vig til Fåborg Fjord.

Fyn og omliggende øer erklæredes i belejringstilstand.

Måneder igennem havde hæren været splittet til forsvar af forskellige landsdele. Den var endelig blevet samlet (på Fyn) og stod i en forholdsvis stærk stilling. Dette bevirkede et fuldstændigt omslag i stemningen. Tilliden til egen kraft voksede, og i en udsendt proklamation blev det udtrykt, at hvis fjenden forsøgte en overgang, ville man berede den et nederlag.

Fra midt på måneden fik 1. division ansvaret for bevogtningen af kysten, nu fra det inderste af Føns Vig til Horneland med 2. brigades hovedstyrke på Wedellsborg halvø.

Den 11. juli modtog overkommandoen en telegrafisk meddelelse fra krigsministeriet om forestående fredsforhandlinger, efter at det stod klart, at man ikke kunne forvente hjælp fra bl. a. England. Efter forhandlinger blev det besluttet, at en våbenhvile skulle træde i kraft fra den 18. juli og foreløbig gælde indtil den 31. juli. I våbenhvileperioden fortsatte kystbevogtningen, dog med en mindre styrke. Den 2. august kundgjordes for hæren, at en våbenstilstand fra samme dag var indgået.

At krigen var slut udtaltes i en proklamation fra kongen af 8. august, som blev oplæst for tropperne. Den indledtes således: "Soldater! – Kampen er endt! Fra krigens blodige færd vende I tilbage til hjemmets gjerning. Tunge ofre har krigen kostet; med endnu tungere ofre må freden købes. Men fædrelandets vel byder at foretrække freden frem for en fortsat kamp."

Allerede den 2. og 4. august afgik 2. brigade fra Assens og Nyborg over Korsør til København. Ifølge en resolution fra krigsministeriet af 13. august sattes samtlige til armeen hørende afdelinger på kantonnementsfod, hvilket for underklasserne skulle regnes fra den nærmeste påfølgende lønningsdag.

For infanteriregimenternes vedkommende permitteredes (hjemsendtes) alt fra kongerigets udskrevet mandskab med undtagelse af årgang 1864.

Det må antages, at **Johan Pedersen** er hjemsendt i august 1864, da han i nævnte år er indskrevet i lægdsrullen, lægd 63, Nordrup.

I løbet af sin tjenestetid (fra 1862 i København) har han været hjemme på orlov.

Han har i hvert fald gjort en ung pige gravid i foråret 1863. Hendes navn er **Karen Trine Pedersen**, født den 21. juli 1838 i Nordrupøster.

Johan Pedersen og **Karen Trine Pedersen** bliver gift den 30. oktober 1863 i Nordrup Kirke.

Den 22. december 1863 fødes sønnen, **Johan Peder Johansen**. Han døbes med et patronym, d. v. s., at han får faderens fornavn tilføjet "sen" som efternavn, skønt dette ikke længere "var tilladt". I 1828 blev der udsendt en dåbsforordning, der krævede, at alle familier i fremtiden skulle anvende et fast slægtsnavn som efternavn. Det holdt hårdt at få gennemført denne praksis, hvorfor myndighederne i 1856 indskærpede denne navneregel, så alle var pligtige til at rette sig efter den. Det varede dog endnu nogen tid – især på landet – hvad nævnte dåb vidner om – før reglen blev efterlevet alle steder. Faderen, **Johan Pedersen** er angivet som "indfæster".

Johan Peder Johansen bliver hjemmedøbt den 4. januar og dør allerede den 6. januar 1864, 2 uger gammel (medens faderen befinder sig i Dannevirkestillingen). Det er i kirkebogen angivet, at faderen er soldat.

Efter hjemkomsten fra krigen bosætter **Johan Pedersen** sig i Nordrup.

Den 15. august 1865 fødes sønnen, **Peder Johansen**. Han lever heller ikke længe, bliver hjemmedøbt den 22. september og dør dagen efter den 23. september 1865, 5 uger gammel.

Næste søn, **Peder Johan Pedersen** bliver født den 14. september 1866. Han døbes med slægtsefternavnet, "**Pedersen**".

Johan Pedersens hustru, **Karen Trine Pedersen**, dør den 7. februar 1867.

Dødsårsagen er ikke angivet i kirkebogen.

Johan Pedersen er ikke enkemand længe. Den 29. oktober 1867 bliver han atter gift i Nordrup Kirke, denne gang med sin afdøde hustrus yngre søster, **Ane Marie Pedersen**, født den 20. februar 1845 i Nordrupøster.

Johan Pedersen har etableret sig som "hjulmand" (som sin far). Det er hans titel i folketællingerne 1870, 1880 og 1890.

Ægteskabet med **Ane Marie Pedersen** bliver børnerigt. Ægteparret får 10 børn (5 drenge og 5 piger) i perioden 1868 – 1887. Alle født i Nordrupøster sogn.

Ægteparret Ane Marie og Johan Pedersen med et af deres børn (måske den førstefødte?).

1. Hans Pedersen

Født: 31. august 1868

2. Karen Trine Pedersen (opkaldt efter Johan Pedersens afdøde hustru)

Født: 18. oktober 1870

3. Christian Pedersen (*Karen Marie Pedersen blandt fadderne*)

Født: 20. oktober 1872

4. Bodil Marie Pedersen

Født: 11. august 1875

5. Johanne Marie Pedersen

Født: 12. februar 1878

6. Niels Jørgen Pedersen

Født: 9. januar 1881

7. Ole Pedersen (tvilling) (*Karen Marie Pedersen blandt fadderne*)

Født: 13. februar 1883

8. Ane Sophie Pedersen (tvilling – dør dog den 29.07.1883)

Født: 13. februar 1883

9. Stine Sophie Dusine Pedersen ("Dusine"? – måske fordi det var Johan Pedersens

Født: 25. februar 1885 12. barn)

10. Frederik Pedersen

Født: 3. september 1887

Johan og Ane Marie Pedersens ejendom på Mulstrup Mark, Nordrupøster, hvor Johan Pedersen var hjulmand. Bemærk storkereden øverst til venstre.

Ved folketællingen 1901 er **Johan Pedersen** tilbage i sit fødesogn, Benløse. Han er her angivet som "jordbruger". Kun den yngste søn, **Frederik Pedersen**, bor stadig hos forældrene. Ved folketællingen 1906 bor ægteparret, **Johan og Ane Marie Pedersen**, stadig i Benløse. **Johan Pedersen** er nu angivet som "brandmand" og "hjulmand". Yngste søn, **Frederik Pedersen**, er angivet som "hjulmagersvend".

Ved folketællingen 1911, Benløse sogn, er **Johan Pedersen** stadig angivet som "hjulmand". **Frederik Pedersen** angives nu som "karetmager".

Johan Pedersen og **Ane Marie Pedersen** forlader Benløse sogn. De er ikke længere registreret i sognet ved folketællingen 1916. På et tidspunkt flytter de til Tersløse sogn i Holbæk amt. De er dog heller ikke registreret her i 1916.

De bor hos sønnen, **Frederik Pedersen** i bebyggelsen, Brandstrup.

Johan Pedersen dør den 8. juni 1919 i Tersløse sogn, 80 år gammel. I hans dødsnotits i kirkebogen er han anført som hjulmand i Brandstrup.

70 11.	1919. 8 Juni Brandstrup, Tersløse Sogn. Lise Kærred.	Tersløse Kirkegaard, Tersløse Sogn. Lise Kærred. 1919. 15 Juni	Johan Pedersen.	Hjulmand i Brandstrup, Tersløse Sogn, Lise Kærred. Født i Ben- løse. Søn af Hjulmand Peter Johansen og Kistebri Bodil Ole- dotter af Benløse. Gift med Ane Marie Pedersen. Brandstrup var sidste fulde Papst	80 Aar.	Sognepræsten
-----------	--	---	-----------------	--	---------	--------------

Johan Pedersens dødsnotits i Tersløse sogns kirkebog

Hans hustru, **Ane Marie Pedersen**, dør godt 2 år senere den 2. november 1921.

Ved sin død bor hun (Folketællingen 1921) stadig hos sønnen, **Frederik Pedersen**.

Han har nu skiftet erhverv fra hjulmand / karetmager og er nu anført som skovarbejder og teglværksarbejder.

Johan Pedersen og **Ane Marie Pedersen** er begge begravet på Tersløse kirkegård.

Johan Pedersen

Født: 07.03.1839 – Død: 08.06.1919

Ane Marie Pedersen

Født: 20.02.1845 – Død: 02.11.1921

I 1872 ansøgte en komite fra **Våbenbrødreforeningen** om en erindringsmedalje for deltagelse i krigene 1848-50 og 1864. De blev indstiftet af Kong Christian den 9. den 10. juni 1875. Deltagende soldater i krigene skulle selv ansøge om at få medaljen tildelt (på ansøgningskema). Der indkom i alt ca. 58.000 ansøgninger til 1864-medaljen.

Medaljerne blev fremstillet i Frankrig. Fra februar 1877 begyndte uddelingen. Medaljen var ledsaget af et flot diplom med teksten;

(medaljetagerens navn)

**Erkjendes herved berettiget til den af
Hans Majestæt Kongen**

**Allerhøist indstiftede Erindringsmedaille for Deltagelse i Kampen
for Fædrelandet 1864.**

**Madailen bæres på venstre Bryst i rødt Baand med hvide Striber.
Baandet maa Ikke bæres uden i forbindelse med Medaillen.**

Krigsministeriet i October 1876

Erindringsmedaljens for- og bagside. Tekst på forside: **CHRISTIAN IX - KONGE AF DANMARK.**

Tekst på bagside: **FOR DELTAGELSE I KRIGEN - 1864.**

Nedenstående er kopi af **Johan Pedersens** ansøgning om tildeling af en erindringsmedalje for deltagelse i krigen 1864. Originalerne opbevares i **Rigsarkivet**. Kopier af samtlige ansøgningskemaer er fra 2014 lagt på nettet.

Spørgsmaal.	Svar.
Hvad er Deres fulde Navn?	Johan Pedersen
Hvilken Dag og hvilket Aar er De født?	den 17 Maarts 1839
I hvilket Aar har De deltaget i Krigen?	1864
Ved hvilken Afdeling (Institution) tjente De dengang?	18 Fjeldartilleris Regiments
Ved hvilket Compagni, Escadron eller Batteri stod De?	4 Compagni
Hvilket Numer havde De?	251
Fra og til hvilken Dag var De tjenestegjørende?	fra første i September 1863 til 9 Maj 1864
Tjente De som Menig eller som Befalingsmand?	Menig
Vled De saaret i Krigen? Naar?	Nei
Har de ligget paa Lazareth? Paa hvilket?	Nei
Vled De fangen i Krigen? Naar og hvor?	Nei
Har De Pension eller Invalidsforfølgelse? Hvilket Numer har Deres Pensionsbrev?	Nei
Er De Medlem af „De danske Vaabenbrodres Selskab“? I hvilken af dettes Afdelinger og i hvilket Numer staar De?	Nei
Hvilken er Deres nuværende Stilling?	Hjælmand
Hvor har De nu Bopæl? (Hvis De ikke boer i en Kjøbstad, bedes Amt, Herred, Sogn og By angivet).	i Mølbyvej Sogn Herred Tønder Amt Hjørring Amt
Hvilken er Deres nuværende Adresse?	Til Hjælmand Johan Pedersen Mølbyvej 10 Hjørring

Beretningen
 Christian
 Chef for 18. Batalion

Kopi af ansøgningen. Renskrift næste side.

Renskrift af ansøgning:

Spørgsmaal

Svar

Hvad er Deres fulde navn?	<i>Johan Pedersen</i>
Hvilken Dag og hvilket Aar er De født?	<i>den 7 Marts 1839</i>
I hvilket Aar har De deltaget i Krigen?	<i>1864</i>
Ved hvilken Afdeling (Institution) tjente De dengang?	<i>18 Infanteri Regiment</i>
Ved hvilket Compagni, Escadron eller Batteri stod De?	<i>4 Kompani</i>
Hvilket Numer havde De?	<i>251</i>
Fra og til hvilken Dag var De Tjenstegørende?	<i>fra først i September 1863 til 9 August 1864</i>
Tjente De som Menig eller som Befalingsmand?	<i>Menig</i>
Blev De saaret i Krigen? Naar?	<i>Nej</i>
Har De ligget på Lazareth? Paa hvilket?	<i>Nej</i>
Blev De fangen i Krigen? Naar og hvor?	<i>Nej</i>
Har De Pension eller Invalidforsørgelse? Hvilket Numer har Deres Pensionsbrev?	<i>Nej</i>
Er De Medlem af "De danske Vaabenbrødres Selskab"? I hvilken af dettes Afdelinger og i hvilket Numer staar De?	<i>Nej</i>
Hvilken er Deres nuværende Stilling?	<i>hjulmand</i>
Hvor har De nu Bopæl? (Hvis De ikke boer i en Kjøbstad, bedes Amt, Herred, Sogn og By opgivet)	<i>Mulstrup Nordrup Sogn Ringsted herred Sorø Amt</i>
Hvilken er Deres nuværende adresse?	<i>Til hjulmand Johan Pedersen Mulstrup pr Ringsted</i>

Berettiget

XXXXXXXXXXXXXXXXX

Oberst

Chef for 18' Bataillon

I 1913 blev veteranerne fra 1864-krigen desuden tilgodeset med en årlig hædersgave i form af et beløb på 100 kr.- udbetalt første gang den 15. februar 1914, og derefter hvert følgende år den 15. januar.

100 kr. lyder i dag ikke af meget, men beløbet svarer til en købeværdi på 5.687 kr. (i 2012).

Datidens hundredekroneseddel.

Lovgrundlaget for beslutningen om denne hædersgave ses herunder.

Hædersgaven.

Lov
om

en livsvarig årlig Hædersgave til Deltagerne i Kampen for Fædrelandet i Aaret 1864.

Vi Christian den Tiende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormaren, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, *Gøre Vitterligt*: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1.

Mænd, som i Aaret 1864 har staaet ved en til den danske Hær hørende Afdeling (Institution), medens denne var paa Krigsfod, eller har gjort Tjeneste om Bord i et til Krigen udrustet Skib, modtager af Staten en livsvarig Aarlig Hædersgave af 100 Kr. der udbetales forud første Gang fra 15. Februar 1914, derefter fra hvert Aars 15. januar.

§ 2.

Hædersgaven begrunder ikke Nedsættelse af Alderdomsunderstøttelse eller Fattighjælp.

§ 3.

Finansministeriet træffer de nødvendige Bestemmelser til Gennemførelse af denne Lov og bemyndiges til at afholde den dermed forbundne Udgift.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 27de Oktober 1913.

Under vor kongelige haand og Segl

Christian R.
Edvard Brandes.

Af **Johan Pedersens** børn valgte 5 at emigrere til USA.:

Peder Johan Pedersen (søn af første ægteskab)

Dør i Mount Vernon, Skagit County, Virginia (i øvrigt hvor USA's første præsident George Washington havde sit landsted – som nu er museum) 1961 (95 år).

Hans Pedersen

Dør i Raymond, Racine, Wisconsin den 2. september 1930 (62 år).

Karen Trine Pedersen

Dør i Racine, Wisconsin den 8. maj 1942 (71 år).

Christian Pedersen

Dør i Corning, Tehama County, California den 28. april 1948 (75 år).

Ole Pedersen

Dør i Clay County, Illinois den 19. juli 1947 (64 år).

Ægteparret Johan Pedersen og Ane Marie Pedersen.

Kilder: Kirkebøger, Arkivalier Online.

Folketællinger, Arkivalier Online.

Lægdsruller, Arkivalier Online.

Ansøgninger om erindringsmedalje, Arkivalier Online.

Generalstaben: Den Dansk – Tydske Krig 1864.

Merete Bendsen Pedersen Web Site, familiefotos og data.

Diverse billeder og tekst fra Google.

Udarbejdet af Leif Andersen april-maj 2015.

